

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

VEGYES TARTALMU HETILAP.

A „Muraszombati gazdasági fiók-egylet“ s a „Muraszombati dal- és zene-egylet“ hivatalos közlönye.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár:
Égész évre 3 frt. Félévre 1 frt 50 kr. Negyedévre 75 kr.
Egyes szám ára 10 kr.
Előzetési pénzek és reklamátiók a kiadóhivatalhoz
(Grünbaum Márk) intézendők.

Felolós szerkesztő: **TAKÁCS R. ISTVÁN.**
Kiadó-tulajdonos:
GRÜNBAUM MÁRK.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények
a szerkesztőséghez küldendők.
Hirdetési díj: 1 hasábos petitos egyszeri hirdetésnél 10 kr.
többszöri hirdetésnél soronként 6 kr. Bélyegdíj 30 kr.
Nyilttér petitosra 25 kr.

Halottnapi elmélkedés.

Az elszárgult falevelek, melyeket oly életűnt egykedvűséggel lebbent tova az őszi szél, mily megragadó képei a halálnak, a mulandóságnak.

Halál! Mulandóság! Halottak napján minden ember lelke eme gondolatokkal van eltelve.

* * *

Vannak körülmények az ember életében, midőn a szenvedések és a sors csapásai anynyira lesújtják lelkét, hogy már-már alig bírja tergelni tovább vinni; vannak szomorú esetek, melyekben az ember a legszámandóbb, legboldogtalanabb teremtménye lenne Istennek, ha egy tulvilági hang nem sugná fülébe: „Ki Istenben bízok, nem csalatkozik.“

Van rá eset, midőn az ember számtalan csalódások után nem mer hinni embertársai-ban, nem merne többé reményelni jöletést és boldogságot: ha a természet csodái — a harmatkönyben csillogó fűszálról a csillagsugáros azúr égig minden-minden e nagy minden-ségben — nem hirdetnek: „Bizzál a jó Istenben!“

Ismét halottak napja van. Mindenki a temetőbe siet, hogy elhunyt kedveseinek sírjánál lerója kegyeletének adóját.

Az atya, az anya, a kedves ott térdpelel elköltözött angyalának sírhalmánál és könyözött szemekkel kesereg legszebb reményeinek összeomlott romjai felett; melyen sújtott szívének sajnó sebére egyedül balszam azon enyhülést adó vigasztaló szövat: Nyugodjál meg a gondviselő Isten bölcs akaratában, mely a szerencsétlenséget is az örök boldogság eszközeül küldi a földre.

Az elrejtett kincs.

Elbeszélés. Francziából fordította: Láng Ignác.
(Vége.)

Jenni, mielőtt behatól volt a romok közé, figyelmesen körülnézt.

A mely esend, az esthomály és a magányosság megijesztették.

Ajtatosan keresztet vetve indult tovább, míg csak egyszerre a régi kórus közepén találta magát: itt letérdelve, néhány pillanatig imádkozott, s végre egészen átengedte magát az elmélkedésnek, melyből köztig lépések zaja rezzenést fel.

Megjövde felállott s nem tudta hová fusson, vagy hová rejtőzék. Hirtelen azonban egy félig tört, kiálló oszlop háta mögé lapult.

A lépések közeledtek; a fehér márványon egy férfi óriási árnyéka látszott.

— El vagyok veszte gondola Jenni, szívére nyomva kezeit, hogy az által esdedesítse annak lazaz vesést.

Az érkező a régi oltárig haladt s itt megállott.

Jenni egy felénk pillantást vetett feléje és félme azonnal öröme változott.

— Henri! kiáltá örömtelt hangon.

Egy pillant meg és a kiállott ijedségtől elbágyadva dőlt jegyese karjai közé, aki jéghideg kezeit szorongatva, igyekezett őt megnyugtati.

A ki végig megy a mai estén fényesen kivilágított temetőn és látja, hogy ki-ki buzgó imájába elmerülve zokogja kedves halottját, hogy a nedves földre leborul nemcsak a rongyokba burkolódzott koldus, de a hatalmas is, ki bársony ruhát visel: meggyőződhetik, hogy az emberiség gyarlósága érzetében egyedül onnan felülről vár enyhítő balszamot lelke mély fájdalomra; meggyőződhetik, hogy oda fűn, azon az aranycsillagokkal átszótt kék égen túl van nekünk egy gondos jó atyánk, ki meghallgatja esdő könyörgésünket és ad erőt, hogy békével viseljük keresztünket.

Midőn legboldogabbaknak hisszük magunkat, midőn azt hisszük, hogy csalódnunk már lehetetlen, akkor egy véletlenül elejtett szó elég arra, hogy egész képzelt boldogságunk romba dőljön. S ilyenkor, ha már megtanultuk, hogy nem lehet az emberekben bizoni, — kihez fordulnánk sajnó szívünk vézö sebével, ha nem tudnánk, hogy Isten gondot visel, — kitől kérnénk vigaszt keserveinkben, ha nem Istenőt, ki meg nem csalhat.

* * *

Tatárjárás, másfélszáz évig tartó török iga, dőghalál stb., stb, mind oly csapások, melyek e nemzetet százszor eltörölhettek volna már e föld színéről, ha a jó Isten gondot nem visel reánk. „Él még a magyarok Istene!“

Oh, nemzetem, van sok okod ezt erősen hinni. Annyi kiállott viszontagságok, szenvedések és balszerencse közt, oly sok viszály után él még magyar e hazában; — és kinek köszönhetjük, hogy él és hogy élni fog, míg az ezüst Dunának nagy tüköréin egy

honfi szem pihen, — kinek köszönhetnők másnak, mint a gondviselő jó atyának, ki edes hazánkat átölelve tartja atyai jószág karjai között. Isten a mi gondviselő jó atyánk!

E tudatban megkönnyebbülve törlje le könyeit az övezgy, ki elete hű társát, e földön minden boldogságát siratja a mai napon; e tudatban nyugodtan hajtja le fejét a köpárnyára az árva, ki könyeivel áztatja a kegyelen kenyerét; e tudatban borul je oh édes magyar nemem a Mindenható színe előtt a porba és az életnek minden viszontagságai közt remél:

Hogy övét el nem hagyja,
Ki mindnyájunk édes atya!

PRAEFECTUS.

Gazdasági munkamutató az esztendő minden hónapjára. November.

A házban és a ház körül. A téli gyümölcsöt többször meg kell válogatni s a korhadtat félre szedni; magtárban a gabonaszemet többször átlatolni.

Az istállóban. Mivel a legelő már most megszállni s nem képes marháknak eléggé táplálni, reggel és este adjuk marháiknak egyegy kis száraz takarmányt. Meg ne feledkezzünk arról se, hogy hetenként legalább kétszer sőt is kell nekik adniuk. Ez csak egy maradhat el, ha szeszakajukat összevetel forrázzuk. A hízó sertéseket jól tartuk burgonyával, burgundiával, kukoricával vagy árpyával, de legjobban, ha a kukoricát megdaraljuk s azt leforrázva, ugy etetjük. Ettől jobban megliznek.

A kertben. Ha a mult hóban ki nem szedtük a zöldségmüeket, most már okvetlen meg kell tennünk s a kertet felásnunk. Fagy kezdete előtt a rózsafákat vagy be kell jöi kötözniük szalmával, vagy lebutjanunk, hogy a fagy tönkre

— Jenni, mit csinál Ön itt? kérdé meglepve.

— Imádkoztam Önért és boldogságunkért.

— Édes, szeretett angyalom! kiáltá Henri és egy hosszú, érzeteli esököt nyomott menyasszonya homlokára.

— És Ön, Henri, kérdé a leány szeliden, mit jött ön keresni ide a romok közé?

— Haborítatlan akartam gondolkodni a belki kötelességem felett, hogy ribázzam Önre életetek titlát, mielőtt összeházasodnánk.

— A mi szíveink egyek, nekem jogom van mindent tudni, mondá.

Henri lebilltette őt egy korhadó kőre, maga pedig a leány lábához térdelt.

— És én el fogom azt Önnek beszélni, mondá, hallgassa!

Jenni felindultsága a legmagasabb fokra hágott. Ugy érezte, hogy a titok, a melyet szeretett jegyese neki elbeszél, gátot vehet az ő boldogsága elé.

Henri lassan, csaknem ünneplés hangon elbeszélte Moreau abbé megérkezését a házikóba, az üldözök látogatását, saját fogságát Bardonban, az erőszakos hatalom körmei közül való megszabadulását és a kincs felfedezését, melynek kétségén kívül Jenni hercegnék kell lennie, a kit ő már 10 év óta siker nélkül keres.

Ha Henri kevésbé lett volna elfogult, észrevehette volna Jenni halottbálynaságát.

— Es ha Ön feltalálta a herceg gyermekeit, mit csinálna Ön? kérdé lüheve.

— Mi gyaníttatja Önrel, hogy a herceg nem létezik többé?

Jenni ajkaira harapott.

— Én nem tudom, mondá sietve, azt hittem, hogy Ön beszélt a herceg utódiról.

Henrik a magyarázattal meglelégedve, folytatá:

— Ha nekem sikerülni fog feltalálni a Jarre családot, vissza fogom adni nekik az elrejtett összes kincset; mi több, azt fogom mondani: Gazdaságom, marháim, földjeim az Önökéi, rendelkezzenek azokkal tetszésük szerint.

— És ha a herceg oly gyöngédtelen volna, hogy késedelem nélkül elfogadná az Ön 10 évi munkájának gyümölcsét?

Megnyugodtam akaratában és átadnék neki mindent.

— Oh! mennyire büszke vagyok Önre, mennyire szeretem én Önt! kiáltá Jenni.

Henri meglepetve e szerelmi felhevülés által, nem tartózkodhatá magát tovább; Jenni hevesen szívéhez szoritá és hosszasan tartá őt átölelve. Ilyen szerelmes közelében a percek gyorsan telnek. Midőn a szerelmi ittasságból magukhoz tértek, az éjszaka már jól előhaladt, Jenni egészen elremült.

— Mit fognak most gondolni fávollatunkról? — Hogy valszintűleg valahol eltévedtünk.

Ezzel elindultak hazafelé. Alig tettek azonban néhány lépést, midőn Jenni hirtelen megállott.

— Önnek nekem egy ígéretet kell tennie, mondá, igazóleg mosolyogva.

— Mindent megígérek, amit csak kívánsz, kedvesem.

— Igérje meg tehát, hogy az elrejtett kincsről csak házasságunk után, vagyis csak akkor

Gazdasági közlemények.

— Miért látunk oly sok hibás patát? Folyton halljuk a panaszt, hogy lovainkat rosszul vasalják. Igaz ugyan, hogy gyakran a rozsvadók oka a hibás patának; azonban nagyon gyakran igazságtalanul vádoljuk őket azval, hogy rozsvadással rottonták el a ló patáját. Ha azt vizsgáljuk, hogy nevelik föl nálunk a csikót, a nagyon könnyen rákadunk azou dolgokra, melyek okai sokszor a hibás patának. A legtöbb lovat fejlődésével, nem gondol arra, hogy a rozsvadalmat a pata lerohadhat vagy kiszaradhat s arra sem ügyel: vajlon nem koptatja-e a csikó patáját nagyon, vagy egyoldalulag avagy ellenkezőleg nem pihen-e a csikó tulságosan? Többnyire csak ha az állat már saántit vagy patát már elortoztak, akkor jut észbe a gazdának csikáját a kovácshoz vezetni és patát kifaratgatni. S minő ez a munka? — A legtöbbszor a legnyersebbennak el a fiatal állattal és mind-nélel kényser-eszközzel igyekeznek rábírní arra, hogy lábat feladja. Erre azután a pata talpát és nyírját a kovács annyira kifaragja, hogy a ló rosszabb állapotban kerül haza, mint amintőben a kovács-hoz vezették. Azonban nem mindig a kovács ügyetlensége oka a pata tulságos kifaragásának, nagyon gyakran a tulajdonos parancsa késletői őt erre, ki ott hagyja őt akkor, ha a patát „tisztességesen”, közvetlen egész a pata nyírjéig ki nem faragja. A gyenge, még fejlődésben levő patának ily „esztelen” kifaragása megtermi többnyire a maga szomorú gyümölcsseit: a lapos, teli és szűk patákat. — Nemcsak a patafarla, hanem a patafarla és a nyírja ránehazedik a ló teste, azért nem szabad azokat megcsokítanunk. Gondolkodjunk arról, hogy a csikó száraz talajon eleget mozoghasson, akkor a patafarla és nyír kopott részei maguktól is levalának. Csak annyiban igazgassunk csikó patáján, amennyiben azt annak szabályos kifejlődése megkívánja.

— A megfagyás ellen föld alá takart rózák, szőlők stb.-nek az egerektől való megóvására egy braunschweigi gazda minden képzelhető szert és eljárást megpróbált, de hiába. A mérgezett egerek hullái tavasszal tömegesen heverték ugyan a földön, de azért mégis minden rózsától meg volt többé-kevésbé rágdosva. A legutóbbi tavasszal azonban a legnagyobb meglepetésére azt vette észre a mi braunschweigi gazdánk, hogy két csoportban egyetlen rózsától sem sérteztet meg. Nemsokára rábukkant ennek okára, ami nem volt egyéb, mint hogy ezen két csoport földhöz erősítve. Ezen ágacsák héja annyira izlett az egereknél, hogy a rózsákhoz nem is nyultak. Nem kell tehát egyéb a döntőtől szőlők, rózások, szegfűk stb.-nek az egerek ellen való

megoltalmazására, mint zöld juhfarfágákat dugdosni mellük. Az említett gazda joforan veti fel azon kérdést, hogy vajlon nem volna-e jó a mezei egereknél a szántóföldekről való kiirtására a földbe minél sürribben juhfarfágákat dugdosni.

Irodalom.

(Az e rovat alatt ismertetett könyvek folyóiratok stb. megrendelhetők Grünbaum Márk könyvkereskedése által Múraszombtatban.)

— **(Új zeneművek.)** Bodó Alajos fiatal zeneköltőnk-től ismét egy füzet magyar eredetű népdal dízes kiadás-ban jelent meg; a füzet Vidor Pálnak van ajánlva és a következő dalokat tartalmazza: 1. Nem volt nekem, szőke kis lány. 2. Vátsárhelyi sátrában Béla cigány muzsikál. 3. Sirok, sirok, nem tagadom, sőt. 4. Nossza szigány, ne légy ömos. 5. Nem engedik azt az egék. 6. Széna, széna, széna terem a réten. 7. Erdő szelen kis bokorban énekel a pacsirta. 8. Boldogtalan vagyok, mert nagyon szerettem. 9. De sok róza van az én hajlékomban. 10. Almos vagyok, az éjjele nem aludtam. Ajánljuk a zenekedvelő közönség figyelmébe. Kapható és megrendelhető a „Budapesti zeneműkiadóvital-nál” (Weinwurm A.), Károly utca 3. sz.

— **Mikszáth Kálmán összegyűjtött munkáiból** az eddig megjelent füzetek már majd teljes három kötetet képeznek. Révai testvérek, a vállalat kiadó, mintaszer pontosság jellemték meg az egyes füzeteket és a mit a nagybecsű gyűjtemény megindításánál ígérték, azt szótól szótól be is tartják. Már első kiállítás jogánál megindították az „Egyed” név alatt megjelent elbeszélések kötetét a figyelműnket és szeretnek oly gyönyört, melyet az ismételt elolvasás után csak még jobban érzünk. Mert Mikszáth tolla alól oly művek kerülnek ki, melyek mellett első ízben közönségen halad el talán az ember, de ha egyszer behatól szépségeibe, valóban nehéz azoktól megválnia. — A legmöglegben ajánljuk a munkáknak füzetekben megszerzését, mi annál könyvebb, mert az egyes füzetek csak 35 kftba kerülnek. Révai testvérek kiadóvital-nál (Budapest, IV., váci-utca 1.) különben 10 és 20 füzetre kiadó előfizetéseket is elfogad felvi 3 ft 50 kr., illetve egész évi 7 ft mellett.

Nyiltér-+

Nyilatkozat.

Mi alulírottak, mezővári lakók, Babos Jenő urnak a „Múraszombtat és Vidéké” mult számában közzétett tudósításával szemben

* Az e rovat alatt közöltéktér nem felelős a Szerk.

ezenmel kijelentjük, hogy Péczkó József helybeli lakos e hó 20-án Pécs Miklós korcs-májában Sivel István bagonyai lakossal nem veszekedett, vele nem verkedett és őt semminőképen nem fenyegette; körülbelül éjfelkor velünk együtt hazajött, amikor Sivel István-nal kezelt fogva, tőle illően elbucszott. Ezt készek vagyunk hit alatt a bíróság előtt bar-mikor bizonyítani.

Mezővár, 1889. október hó 31-én

Csincs Iván. Benczik Iván. Szlavicz István. Czifer István.

Nyilatkozat.

Mi alulírott mezővári lakók és éjjeli őrk ezenmel kijelentjük, miszerint Péczkó József helybeli lakos e hó 20-án Péc-ek Miklós korcs-májából többé-magával vagy éjfel után fél egy órakor ment haza, vele és társával ni a mondott időben a mezővári patak hídján találkoztunk s a c-árda felé vezető utunkon fordulva, ott előtünk ment társával a faluba; a bagonyai tűz csak azután mintegy fél óra múlva támadt, amíg mi lassu menetben alig jöttünk a falu közepéig.

Mezővár, 1889 október hó 31-én.

Küronya János. Zelik Iván.

Vasuti menetrend.

Regedéből Spilfeldnek

indul reggel 4 óra 30 perczkor és odaér 6 óra 14 perczk. délután 10 " 25 " " " 12 " 20 " " " 4 " 15 " " " " 6 " 03 "

Spilfeldről Regedébe

indul reggel 7 óra 30 perczkor és ideér 9 óra 12 perczk. délután 2 " 3 " " " 3 " 53 " este 6 " 45 " " " 8 " 37 "

A nap és éj hossza.

Nov.	A nap		A hold	
	kel	nyug-szik	kel	nyug-szik
3.	6.46	4.41	3.24	1.37
4.	6.48	4.40	3.46	2.48
5.	6.49	4.39	4.09	3.58
6.	6.50	4.37	4.32	5.06
7.	6.51	4.36	4.56	6.13
8.	6.53	4.35	5.24	7.20
9.	6.54	4.34	5.54	8.24

Piaczi árak.

Múraszombtat, 1889. év nov. 2-án.

Buza nov. 7. — 7 20
Rozs . . . 6. — 6 10
Zab . . . 5.70 5.90
Hajdina 6.20 6.60
Köles . . 4.20 4.40
Bükköny — — —
Lóher 30 — 33. —
Kukorica 4.40 4.60
Neuman Adolf.

HIRDETÉSEK.

Mária-czelli gyomorcseppek,

jeles hatású gyógyszer a gyomor minden bántalmái ellen és feltűlmuhalan az étvágyhiány, gyomor-nyugtalom, rozsvad, lehellet, szelek, savanyu felbőfős, kolika, gyomorhurut, gyomorfégés, huykő-kepződés, tulságos nyalka-kepződés, sárgaság, andor és hánys, főfájás (ha az a gyomorból ered), gyomorfégés, székszorulat, a gyomornak túlterheltsége étel és ital által, gilyista, lép- és májbetegség, ugyisntlen arany-eres bántalmak ellen.

Egy üvegcsé ára használati utasítással együtt 40 kr. Központi szétküldési raktár nagyban és kicsinyben:

BRADY KAROLY

„az órangyalhoz” címzett gyógyszerárban Kremzierben, Móra-nyerszágon, Kapható Múraszombtatban: BÖLCS BELA gyogytárban a „Magyar Koronához” valamint az ország minden gyogyszertárban. (45. 52—25)

1890-ki

gyönyörű képekkel illusztrált

NAPTÁRAK

magyar, német és szláv nyelven

kaphatók Grünbaum Márk könyvárusnál Múraszombtatban.

A londoni, párisi, müncheni, hamburgi, bécsi, badeni jockey-club elismerő irattalval kitüntetettek. Az 1885-iki ez-ronovizi országos kiállítás díszokmány; 1885.

1886-iki bécsi kutyakiállítás első osztály okmány; a bécsi cs. kir. mezoagazdasági-egylet VI. szako ztályának (a lotenyéslés) különös elismerése 1879 és 1885-ben.

Kwizda cs. kir. szab. üdítő-nedve.

— * Mosóvíz lovak részére. — *

Erősítésül szolgál nagyobb fáradsatok előtt és után, ficzomolások, az inak és izmok feszességénél, stb. 1 üveggel 1 ft 40 kr.

Kwizda köröngöngi marhaporca lovak, szarvasmarha és juhok számára jelenek bizonyult rendszeres adagolás mellett sok évi tapasztalás szerint mint állat-táppor, étvágyhiány, vérteljes esetében s a javítására stb. Nagy doboz ára 70 kr., kis doboz 35 kr.

Kwizda szemveze, 1 üveggel 80 kr.
Kwizda Bistere, 1 tégely 3 ft o. e.
Kwizda mirigye- és lögy-kenőcs, 1 tégelyvel 1 ft.
Kwizda pók-tinturája, lovaknak, 1 üveggel 1 ft 50 kr.
Kwizda gyogypora baromfi számára, 1 csomag 50 kr.
Kwizda lopátko-kenőcs, érdes és 15-redezett paták ellen, 1 szelence 1 ft 25 kr.
Kwizda kutya-labdacsai, 1 dobozzal 1 ft.
Kwizda körömpora, 1 üveggel 70 kr.
Kwizda göres-pilulái, lovak és szarvasmarhák számára, 1 phlszelenze, 15 darab pilulát tartalmazva, 1 forint 60 kr., 1 karton, 5 db pilulát tartalmazva, 60 kr.
Kwizda erőtápláléka lovak és szarvasmarhák részére.

Fent említett szerek valódi minőségben a legtöbb gyogyszertárban, az összes nagyobb anyagyereskedésekben kaphatók.

Tervezők kibeküldése végett körvili a Köszönet, hogy a cserénel kizárólag „Kwizda” készítményektől kérje és a feneltől védelgyre figyeljen.

KWIZDA köszvény-lolyadeka

rég kipróbált házi-szer. (48. 13—2)

Ára 1 ft. Csakis az idemlékeltl védelgyre valódi.

Naponként postaszeküldés a fölettel: Kwizda Ferenc János cs. kir. osztrák- és román udvari-szállító kerületi gyogyszertára által Körneuburgban, Boes mellett. Főraktár Magyarország részére Török József gyogyszerezésnél Budapestben.